

۱۶۱۲۹۴۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ویژگیهای برجسته یک نقاشی دباری دوران فتحعلیشاه قاجار

نگارش: زینب شایسته اصل

انتشارات آریا دانش

بهار ۱۳۹۷

سرشناسه	: شکوهی اصل، زینب، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: ویژگیهای برجسته سبک نقاشی درباری دوران فتحعلیشاه قاجار/ نگارش زینب شکوهی اصل.
مشخصات نشر	: تهران: آریا دانش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۸ص.: مصور(رنگی).
شابک	: 978-622-6154-40-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتاب حاضر در اصل پایان نامه ارشد نویسنده در دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یزد در سال ۱۳۹۶ بوده است.
موضوع	: شمایل‌نگاری -- ایران -- تاریخ -- قرن ۱۳ق.
موضوع	: Icon painting -- Iran -- History-- 19th century
موضوع	: نقاشی -- ایران -- تاریخ-- قرن ۱۳ق.
موضوع	: Painting -- Iran -- History-- 19th century
موضوع	: ایران -- تاریخ -- قاجاریان، ۱۱۹۳ - ۱۳۴۴ق.
موضوع	: Iran -- History -- Qajars, 1779 - 1925
رده بندی کنگره	: ۹۷۹۷ و ۸۷۹ش/الف/ N ۸۱۸۹
رده بندی دیویی	: ۰۷/۲ ۴۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۳۸۴

نام کتاب : ویژگیهای برجسته سبک نقاشی درباری دوران فتحعلیشاه قاجار

مؤلف: زینب شکوهی اصل

ناشر: آریا دانش

شمارگان: ۱۰۰۰ عدد

نوبت: اول بهار ۹۷

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۵۴-۴۰-۶

قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان

مرکز پخش: تهران خیابان ولیعصر تقاطع طالقانی مجتمع نور طبقه ۴ شماره تماس: ۰۲۷ ۸۸۵۶

حق چاپ جهت ناشر محفوظ است.

www.ariyadanesh.ir

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیش گفتار.....	۱۱
فصل اول: شمایل نگاری.....	۱۳
پیشینه شمایل نگاری.....	۱۵
چند اصطلاح.....	۱۶
فصل دوم: انواع نقاشی در دوره قاجار.....	۱۹
۱- بخش اول: خلاصه ای از تاریخ، فرهنگ و هنر دوره قاجار.....	۲۰
۱-۱-۱- پیشینه ایل قاجار.....	۲۰
۱-۱-۲- آغاز پادشاهی سلسله قاجار.....	۲۲
۱-۱-۳- فرهنگ هنر در دوران قاجار.....	۲۵
۱-۲- بخش دوم: انواع نقاشی در دوره قاجار.....	۳۶
۱-۲-۱- تقسیم بندی نقاشی از نظر نوع و مواد به کار رفته.....	۳۷
۱-۲-۲- مضامین رایج در نقاشی دوره قاجار.....	۴۰
۱-۲-۲-۱- مضامین مذهبی.....	۴۰
۱-۲-۲-۲- مضامین احساسی و سیاسی.....	۴۴
۱-۲-۲-۳- نقاشی سیاسی و حماسی.....	۴۸
۱-۲-۳- ویژگیهای نقاشی دوره قاجار.....	۵۱
۱-۲-۴- جمع بندی.....	۵۳
فصل سوم: پیکر نگاری دوران قاجار.....	۵۵
۱-۲-۳- بخش اول: پیکر نگاری در دوران قاجار.....	۵۶
۱-۲-۳-۱- ریشه یابی پیکر نگاری.....	۵۶
۱-۲-۳-۲- پیکر نگاری در دوران فتحعلی شاه.....	۶۶
۱-۲-۳-۳- نقاشان پیکر نگار در دوره فتحعلیشاه.....	۶۷
۱-۲-۳-۴- بخش دوم: شمایل نگاری.....	۷۶
۱-۲-۳-۴-۱- تعاریف شمایل نگاری.....	۷۶
۱-۲-۳-۴-۲- تاریخچه شمایل نگاری.....	۷۷
۱-۲-۳-۴-۳- جمع بندی.....	۸۰
فصل چهارم: تحلیل شمایل نگاری قاجار.....	۸۱
۱-۲-۴- اندام و چهره پردازی در نقاشی های قاجار.....	۸۳
۱-۲-۴- ترکیب بندی در نقاشی قاجار.....	۸۶

۹۵	۳-۴- رنگ پردازی در هنر قاجار
۱۰۸	۴-۴- مضمون نقاشی های درباری دوره قاجار
۱۱۲	۴-۵- نماد پردازی در نقاشی های درباری دوران قاجار
۱۱۳	۴-۵-۱- هدهد
۱۱۴	۴-۵-۲- نماد انار و سیب
۱۱۵	۴-۶- جمع بندی
۱۱۷	فصل پنجم: نتیجه گیری
۱۱۸	۵-۱- پاسخ به سوالات پژوهش
۱۱۹	۵-۲- بحث و نتیجه گیری
۱۲۲	منابع

پیش گفتار

نقاشی درباری دوران فتحعلیشاه متأثر از مهم ترین حامی آن یعنی فتحعلیشاه کارکردهای تازه ای یافت و در پی برقراری گفتمان جدیدی با مخاطبان خود بود. با دستوردهی به جا مانده از دوران زندیه و تجربیات تکنیکی آن دوران، نقاشان دربار فتحعلیشاه که برخی آنان از بازماندگان هنرمندان زندیه بودند، پس از پالایش و هماهنگ نمودن منسوجات با منویات فتحعلیشاه، پیکرنگاری درباری را به سان مکتبی منسجم به اوج رساندند.

زویکرد و روشی که در این کتاب برای بررسی مکتب پیکرنگاری قاجار برگزیده شده، رویکرد شمایل نگاری است. به طور کلی در شمایل نگاری هر قوم، باید پس زمینه های فرهنگی، سیاسی، مذهبی و اجتماع آن را شنا سیم و مورخان هنری قادر نی ستند بر اساس ویژگیهای صوری اثر به تحلیل شمیل نگارانای آن بپردازند، بلکه نیازمند شناخت پس زمینه های فوق الذکرد تا در یابند که نیت مجلد تا چه اندازه در پیدایش این آثار دخیل است. این کتاب کوششی است در جهت تبیین و شناخت هرچه بیشتر مکتب پیکرنگاری درباری دوره فتحعلیشاه و در پنج فصل تنظیم شده است.